

שׁוֹבָה יִשְׂרָאֵל

בס"ד, שב"ק פרשת ויקהל-פקודי שבת החודש כ"ז אדר ה'תשע"ג | גליון 545

דברי
הימים

פורים מצרים

כ"ח אדר ה'רפ"ד

בשנת ה'רפ"ד הפחה אחמד שיטאן שהיה מושל מצרים מטעם הממשלה התורכית, רצה למרוד בממשלתו וביקש להכריח את הנגיד רבי אברהם קשטרו - בעל הזכיון על התכת המטבעות הממשלתיות, להטביע על המטבעות את שמו. בעקבות כך ברח הנגיד היהודי לקושטא בירת תורכיה דאז, ומסר לשלטונות את דבר המרד. מששמע על כך הפחה החל מורד בגלוי והכריז על עצמו כמלך מצרים, ואף ביקש לנקום בכל היהודים.

על פי עצת אחד מיועציו הטיל על היהודים מס בסכום של מאות אלפי פרחי זהב - סכום עתק, ואיים להשמיד ולהרוג את כל יהודי מצרים, אם לא יביאו את הסכום במועד שנקבע.

התאספו כל היהודים בבתי הכנסיות לצום, לבכי ולמספד. וראשי הקהל החלו לאסוף את הכסף מיהודי מצרים, אך לא עלתה בידם לאסוף כי אם חלק מן הסכום. ביום כ"ח באדר ה'רפ"ד כאשר הביאו היהודים את הכסף לפחה העריץ. ציווה על שוטריו לשים את השליחים שהביאו את הכסף במאסר ולהתכונן להשמיד ולהרוג את כל היהודים נתיני ארצו. אולם בית"ים בחסדי ה' תפסו נאמני השולטן התורכי את הפחה וחרצו את גורלו למיתה, וריוח והצלחה בא ליהודים.

לזכר הנס שנעשה להם קבעו יהודי מצרים לדורות את יום כ"ז אדר כיום תענית, ויום כ"ח אדר ל'פורים מצרים' - יום משתה ושמחה, בו קראו את 'מגילת מצרים'.

מדברי מו"ר ועט"ר רבי יאשיהו יוסף פינטו שליט"א

יגעת ומצאת תאמין

'וַיָּבֹאוּ כָּל אִישׁ אֲשֶׁר נָשָׂאוּ לְבוֹ וְכָל אֲשֶׁר נָדְבָה רוּחוֹ אֹתוֹ הֵבִיאוּ אֶת תְּרוּמַת ה' לְמִלְאכַת אֹהֶל מוֹעֵד וְלִכְל עֲבֹדָתוֹ וּלְבִגְדֵי הַקֹּדֶשׁ' (לה, כא). בני ישראל עבדו במצרים עבודת פרך בחומר ובלבנים ובכל עבודה בשדה. ואם כן, מניין ידעו את אומנות הצורפות וריקוע הזהב והכסף, שיובוץ וליטוש האבנים הטובות, רקמה בתכלת ובארגמן ועוד מלאכות עדינות. שהרי מי שהורגל במלאכה גסה בחומר ובלבנים לא יוכל לעשות עבודה עדינה ובאומנות שלמה?

נראה לפרש, אמרו חז"ל (מגילה ו) אמר רבי יצחק, **אם יאמר לך אדם, יגעתי ולא מצאתי אל תאמין. לא יגעתי ומצאתי, אל תאמין. יגעתי ומצאתי תאמין.** ולכאורה קשה, הרי מצאיה איננה תולדה של יגיעה, ואדרבא אמרו חז"ל שמצאיה באה לאדם בהיסח הדעת (עי' סנהדרין יז). ובלי עמל וטורח, ואם כן לא שייך לאמר **יגעת ומצאת** שהם שני הפכים, והיה ראוי לאמר **יגעת והשגת תאמין**, שתולדת היגיעה היא ההשגה ולא המצאיה. אלא, פעמים שאדם עמל ויגע בדברי תורה, וחותר להגיע אל נקודת האמת בלימודו, ולמרות כל עמלו לא זכה להבין, ונאלץ הוא להמשיך ללמוד דבר אחר כשקושייתו עדיין לא מתורצות. אך לאחר זמן בלי שום הכנה מוקדמת יעלה פתאום במוחו ברק של הבנה ויתבהרו לו הדברים בלי שום יגיעה ועמל. וזה מה שאמרו חז"ל **יגעת ומצאת**, והיינו, שהאדם יגע ועמל במקום אחד ולא רואה ברכה, אבל בשעה אחרת ובמקום אחר מוצא הוא את ההבנה בלי כל עמל. הרי, שהיגיעה והמצאיה הם בשני זמנים

ומקומות שונים, והמצאיה היא לא תולדה מיידית של היגיעה כעת, אלא שמחמת היגיעה זוכה האדם למצוא בפעם אחרת, והיגיעה היא רק הזכות והסיבה לזכות במצאיה. משום שייגיעת האדם לא הולכת לריק ולבטלה, ואם אדם עמל והתייגע בזמן אחד, יראה ברכה והצלחה בלימודו בלא טורח בשעה אחרת. והעיקר הוא, למסור את הנפש ולהתייגע גם אם לא רואה תוצאות, ומן השמים יסייעו בידו ויראה ברכה בעמלו ויגעו ע"י שימצא במקום אחר בלא טרחה.

זו הייתה גם המצאיה של המתנדבים בעם, אשר נשא ליבם אותם לקרבה אל המלאכה - מלאכת הקודש, ונטלו על כתפיהם את העול לעשות את מלאכות המשכן, והתייגעו ביגיעה גדולה כדי להשלים את מלאכת בית ה'. ואף על פי שלא היו מורגלים במלאכות עדינות כמלאכת אריגה וטוויה ריקוע ושיבוץ האבנים, ומעולם לא אימנו את ידיהם בכל אלה, עם כל זאת הייתה להם הצלחה ויצאה מתחת ידיהם מלאכת מחשבת נפלאה ומרהיבת עין. וזאת משום שמסרו נפשם וקיבלו על עצמם לעסוק במלאכת הקודש, לכן מן השמים סייעו בידם והערו עליהם רוח ממרום וזכו שמלאכתם תעשה באמונה ובשלמות. ועל ידי שנשא ליבם אותם לעסוק במלאכת בית ה', הרי זה בבחינת **'יגעת'**, ואח"כ **'מצאת'** מצאו יותר מכפי מדתם, והצליחה מלאכתם בידם מעבר למה שהיו יכולים באמת לעשות. שכאשר אדם מוסר את נפשו, מן שמיא ממצאיהם לו סיעתא ועזר שיצליח בכל מעשי ידיו.

השיעור השבועי

מהאדמו"ר רבי יאשיהו פינטו שליט"א

יתקיים בימי חמישי בשעה 21:00 בהיכל ישיבת שובה ישראל רח' שבט בנימין 34 רובע י"ב אשדוד

ניתן לקבל את העלון במייל מידי שבוע ואת דבר התורה היומי מהאדמו"ר רבי יאשיהו פינטו שליט"א להרשמה במייל: info@shoovaisrael.com

ניתן להקדיש את העלון לברכה, לישועה או לעילוי נשמות, לפרטים 08-8679897

ר"ת	יציאת השבת	כניסת השבת	ירושלים
18:59	18:19	17:06	ירושלים
18:56	18:20	17:22	ת"א אשדוד
18:55	18:19	17:12	חיפה
18:56	18:20	17:21	ב"ש

לברכה והצלחת עמיר ולירין קובי ובני ביתם

כפרת חטא העגל ע"י בצלאל

"ראו קרא ה' בשם בצלאל בן אורי בן חור" (לה, ה). מקשה הגאון המוסמך רבי יאשיהו פינטו זצוק"ל בספרו 'צרוור הכסף' (דרוש לדורש לפני רבים), מהי כוונת הפסוק "ראו", מה ראייה יש כאן? אלא, מפני שציווה הקב"ה על מעשה המשכן, ורצה למנות את בצלאל שהיה קטן בשנים ובן שלוש עשרה שנה, כמובא בחז"ל (סנהדרין טז:), ונתמנה במקום גדולים הימנו. אמר לו הקב"ה למשה 'ראה קראתי בשם בצלאל', כלומר, אין להקפיד בזה אף על פי שיש גדולים ממנו, מטעם שהוא "בן אורי בן חור", שנהרג במעשה העגל (סנהדרין ז:), ולכן אני ממלאו בחכמה שיהא בקי במלאכת המשכן, מפני צורך הכפרה על חטא העגל.

ולכן הוצרך משה רבנו ע"ה לומר לישראל (שם לה, ז) "ראו קרא ה' בשם בצלאל בן אורי בן חור", כדי שלא ילעיזו בני ישראל לומר, האין בכל ישראל גדולים וטובים להתעסק במשכן, שחבר בבצלאל הקטן שיתעסק במשכן במקום גדולים, שהרי מהלכות דרך ארץ הוא שלא ידבר אדם בפני מי שגדול ממנו בחכמה ובמנין (אבות ה, ז). לזה נתן להם התנצלות ואמר, "ראו" ודעו הטעם ש"קרא ה' בשם בצלאל" הקטן, הוא להיותו "בן חור" - שבא לתקן קלקול העגל מכל צדדיו, שכשם שזהב המשכן יתקן את זהב העגל, כך בצלאל העושה ומתעסק במלאכת המשכן יתקן קלקול הריגת חור שנהרג בעגל. ואף על פי שהוא רך בשנים, הקב"ה מלא אותו חכמה כגדולים, לעשות ולהשכיל.

איש ואשה שזכו

שותפות של אמת

"ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה עשה את כל אשר צוה ה' את משה ואתו אהליאב בן אחיסמך" (לה, כג). זכה בצלאל שכל מבנית ועשיית כלי המשכן נראו לו ברוח הקודש, שלא מצינו שציווה אותו משה רבנו על עשיית כל כלי וכלי. ולכן נאמר עליו "עשה את כל אשר צוה ה' את משה". עוד זכה בצלאל "וימלא אתו רוח אלקים בחכמה בתבונה ובעצת ובכל מלאכה" (לה, לא) והיה יודע את שמות הקודש שבהם נברא העולם, ובהם היה משתמש גם כן למלאכת המשכן. ולמרות כך, לא גס ליבו ועשה את מלאכתו בשותפות מלאה עם "אהליאב בן אחיסמך" שנאמר "ואתו" - כשווה בין שווים. דרשו חז"ל (ש"ר מ) 'אמר רבי חנינא בן פאי אין לך גדול משבט יהודה ואין לך ירוד משבט דן... אמר הקב"ה 'בא וידווגו לו... שלא יהא אדם רוחו גסה עליו לפי שהגדול והקטן שוין לפני המקום'.

על הבונים את משכן ה' בביתם הפרטי, מוטל ללמוד ממעלתו של בצלאל ולבנות את ביתם ב'שותפות' אמתית עם בן הזוג. מהו המבחן בין שותפות של אמת לבין שותפות בעלת אינטרס?

אם בעת כישלון, מטייל כל אחד מבני הזוג את האחריות על צווארו של השני, אך את הצלחה והתהילה הוא מעדיף לקשור לעצמו, לתבונתו ולכשרונו הבלעדי. אמנם שותפים הם, אך זו שותפות שכל אחד בה דואג רק לעצמו, ואין הוא מתחשב כלל בהרגשותיו, דעותיו ומעלותיו של בן הזוג השני, ויהיה קשה להתמיד בה לאורך זמן...

לעומתם, אם כל אחד מבני הזוג נוטל את האחריות לכשלונות אך ורק על כתפיו. ואף אם יש לבן הזוג חלק בכישלון, מעדיף הוא להקטין את חלקו של השני באחריות לתקלה, ולשמור על כבודו וערכו של השני. ואת הצלחה הוא מעדיף לקשור דווקא לזכותו ולחכמתו של בן הזוג, ומקפיד לגדל ולרומם את מעלותיו של השני שהביאו להצלחה, אף שיודע הוא כי גם חלק לו בדבר - זו היא שותפות אמתית.

נאצל הוא הבעל האומר לרעייתו שבזכות תפלויה מצליח הוא במעשה ידי. חכמה היא האשה הממליכה את בעלה וטוענת באזניו שזכות לימוד תורתו ומעשיו הישרים ודאי הם שמביאים את הברכה לביתם. כשבני זוג יודעים להתעלות על מעלותיהם ולחיות עם השני כשווה בין שווים, ללא מחשבות של התנשאות. ולא רק! אלא מתוך הנאה להעניק יחס של כבוד והערכה לבן הזוג. הרי שותפות שכזו מתחזקת ועולה עם הזמן, ובעזרת השותף השלישי בבית היהודי - בורא העולם, תשאר איתנה וחזקה לאורך ימים ושנים.

פרמראות

אלה פקודי המשכן משפן הערת (לה, כא)

פירש רש"י, למה נאמר משכן פעמים "המשכן משפן"? רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבנות על עוונותיהם של ישראל. שכילה הקב"ה חמתו העצים ובאבנים ולא כילה חמתו בבניו. רמז נוסף יש בזה, הלא בית מקדש ראשון היה קיים ת"י שנים עד שנחרב, כמנין הגימטריא של המילה משכן, שעולה ג"כ בחשבון ת"י. ובית מקדש השני היה קיים ת"כ שנים עד שנחרב, כמנין הגימטריא של המלה המשכן (עם האותיות), שעולה ג"כ בחשבון ת"כ. וזה רמז לשני המקדשות שנתמשכנו בשביל עם ישראל.

כל הזהב העשוי למלאכה (לה, כד)

תמהו המפרשים, מדוע הוזכר מה עשו בכסף, ואילו בזהב התנופה לא פירט כלל מה נעשה בו? טעם לדבר מובא בספר 'טעם ודעת' על פי מדרש תנחומא, שהיו ליציני הדור משיחין שמשה רבנו העשיר מנדבות המשכן. על כן פירט בהוצאות ה'כסף', משום שכך דרכו של כילי, שלא די שנתן בצרות עין, אלא גם לאחר שנתן מן המעט מבקש ודורש הוא לדעת מה נעשה בנתינתו והאם באה אל תכליתה הרצויה. לא כן דרכם של נדיבי הלב - בעלי עין טובה, שנודבים ונותנים ברוחב לב ובעין יפה, ואינם להוטים לפשפש ולבדוק מה נעשה בתרומתם, סומכים הם על האיש שבדיו הופקדה תרומתם שיעשה בה הטוב והישר. לכן, דווקא ב'כסף' הוצרך משה רבנו לפרט מה נעשה בו. ואילו עבור נותני הזהב לא היה לו צורך לפרט, משום שסמכו עליו שינהג בו באמונה.

אבני זכרון לבני ישראל (לה, טו)

למי נצרכות האבנים לזכרון, הרי הקב"ה זוכר כל מעשי עולם, ואין שכיחה לפני כסא כבודו? אלא מבאר רבי מאיר שמחה הכהן בספרו 'משך חכמה', שאבני הזכרון דווקא מיועדות לבני ישראל, כפי שמובא בחז"ל (סוטה לו, ב) שכאשר יוסף הצדיק היה במצרים, ונתנסה בעניין אשת פוטיפר, נאמר לו 'עתידים אחיך שייכתבו על אבני אפוד ואתה ביניהם, רצונך שיימחה שמך מביניהם'!?, ונמנע מן החטא בעקבות כך. אף שמות השבטים שחקוקים על גבי האבנים, הם "זכרון לבני ישראל", שלא יחטאו חלילה, ועל ידי שידעו את מעלתם הגדולה, יזכרו את ה' תמיד ויישארו ביראת ה' כל ימיהם.

ויהי בחדש הראשון בשנה השנית באחד לחודש הוקם המשכן (מ, יז)

כל שבעת ימי המילואים היה משה רבנו מקים את המשכן ומפרקו, וחוזר חלילה, ומיום כ"ג באדר עד יום א' בניסן היה מקימו ומפרקו, עד שבאחד בחודש "הוקם המשכן" ועמד על תילו. מדוע הוצרך משה רבנו לפרק את המשכן בכל ימי המילואים, מההתועלת בהקמת המשכן אם אחר כך יפרקוהו? מבאר בעל 'אמרי אמת', שלמה המלך אמר בחכמתו (משלי כד, יז) "שבע פול צדיק וקם", למרות שבע הנפילות הצדיק עדיין צריך לאזור כגבר חלציו ולקום לעבודת ה'. כך רמז משה רבנו ע"ה שאמנם בשבעה מקומות היה המקדש ולבסוף חרב, אך עתיד הוא לקום ולהבנות מחדש. שהרי השראת השכינה הייתה במדבר, בגלגל, בשילה, בנוב, בגבעון, בבית ראשון ובבית שני. ולמרות שחרב מקדשנו ושמים היכלנו, עתיד בית המקדש השלישי להבנות. וכשם ש"בחדש הראשון... הוקם המשכן", כך עתידים להגאל בחדש הראשון חודש ניסן.

סגולת מזמור "לְמִנְצָה בְּגִינֹת"

"וַיַּעַשׂ אֶת הַמְּנִיחָה זֶה בְּסִטְרוֹ מִקְשָׁה עֲשֵׂה אֶת הַמְּנִיחָה" (ל"ו, יז). אמרו חז"ל (ב"ר טו), שנטל הקב"ה מנורה של אש והראה למשה רבנו את סדר עשייתה. ואמרו בעלי הקבלה, שבעת שהראה לו הקב"ה למשה את המנורה, נראה באותה האש מזמור (תהלים סז) "לְמִנְצָה בְּגִינֹת" כשהוא **כתוב בצורת מנורה**.

ידועה ומפורסמת סגולת אמירת מזמור "לְמִנְצָה בְּגִינֹת" כשהוא **כתוב בצורת מנורה**. כתב בעל הרוקח בספרו 'יראת א-ל' בכתב יד, שקיבל דבריו מפי אליהו הנביא ע"ה 'היה דוד המלך ע"ה נושאן [את מזמור "לְמִנְצָה בְּגִינֹת"] במגינן [המגן שהיה לו נגד אויביו] מצוייר בצורת המנורה, והיה נוצח במלחמה ואויביו נופלים לפניו... ואמרו בעלי הקבלה, הקב"ה הראה לדוד מזמור זה ברוח הקודש, כתוב באותיות מופז ונעשה בצורת המנורה.

עניין הסגולה המועלת לשמירה מובאת אף היא בספר 'יראת א-ל', שכל הרואה את מזמור "לְמִנְצָה בְּגִינֹת" מצוייר בצורת מנורה ימצא חן וחסד בעיני אלוקים. 'והאומרו בכל יום קודם נץ החמה לא יקרה לו מקרה רע'. וחשוב לפני הקב"ה כאילו הדליק המנורה בבית המקדש, ומובטח שהוא בן עולם הבא. וכתב החיד"א בספרו 'צפורן שמיר' 'מה מאוד הפליגו באמירת "לְמִנְצָה בְּגִינֹת" בציור מנורה, וכתבו ז"ל, ששכרו רב ועצום. וראיתי בקונטרס בכתב יד לראשונים בזה סודותיו ותועלתו, ולפחות לעשות נחת רוח ליוצרנו נאמר אתו בכוונה בציור מנורה כתוב על קלף'.

סודות ועניינים מופלאים רמוזים במזמור זה שבו **שבעה עניינים** כנגד **שבעה הקנים** שיש במנורה ואלו הן: חנינה, ברכה, אורה, ישועה, הודאה, שמחה, רננה. שכל העניינים הללו עתידים להיות לישראל. וכל האומר 'מזמור המנורה' **שבע פעמים** ויכוון בו בצאתו לדרך או למקום סכנה, או שרוצה למצוא חן וחסד, ילך לשלום ולהצלחה. (רבי אליעזר מגרמזיה זצוק"ל).

מצינו שנהגו לומר מזמור "לְמִנְצָה בְּגִינֹת" בצורת מנורה לאחר ספירת העומר, אולם יש להשתדל **בכל פעם** שאומרים מזמור זה לאמרו בצורת מנורה, אף לפני 'ברוך שאמר'.

ומובא כן בספר 'אגרא דפרקא' (אות קעו) 'לה'בני יששכר' שמקובל לומר מזמור ס"ז 'בצורת מנורה דייקא'. ואם אין הציור מונח לפניו כתב ה'בן איש חי' (פרשת מקץ) שבמצב זה מספיק לומר את המזמור ולדמות בשכלו את ציור המנורה. עניין מעניין נוסף שכתב ה'בן איש חי' בספרו 'עוד יוסף חי' (פרשת וישב), שבשעת אמירת המזמור "לְמִנְצָה בְּגִינֹת" המצוייר בצורת מנורה על קלף או נייר, 'זקוף הציור של המנורה כשמסתכל בו, כדי שיהיה הציור זקוף לפניו כדמיון המנורה שהיתה זקופה ועומדת בהיכל, ולא ינח הציור מושכב ושטוח לפניו'.

פניני דברי יאשיהו

מעלת השבת בבניית המשכן

"וַיְהִי בַחֲדָשׁ הָרִאשׁוֹן בַּשָּׁנָה הַשְּׁנִיית בְּאֶחָד לַחֲדָשׁ הַהֹקֵם הַמִּשְׁכָּן" (כ, יז) בניית המשכן נעשתה כדרך בריאת העולם, כתוב בזוהר הקדוש (ח"א לה) 'עד שלא הוקם המשכן למטה, לא הוקם המשכן למעלה'. וביאר האלשיך הקדוש, שמי שהקים את המשכן למטה לא נחשב לעושה משכן גשמי כי אם לבונה עולם חדש, משום שהקמת המשכן למטה הייתה על פי תבנית המשכן למעלה, ועל כן הוכרח בצלאל לדעת צירוף האותיות שנברא בהם העולם, ובהם השתמש בהקמת המשכן למטה, כפי כל פרטי המשכן העליון. ומפליא, שלמרות חשיבותה אין מלאכת המשכן זוחה את השבת. סוד גדול נרמז כאן, כי ביום השבת מתגלה עולם המחשבה המרום והנאצל ואין לפעולות גשמיות ערך. אם בששת ימי בראשית נדרשות פעולות מעשיות כדי לכוון באמצעותם את בית המקדש, הרי שבשבת קודש די היה במחשבה בלבד כדי לפעול את אותם תיקונים ולנצח על מלאכת ה'. על כך אמר מו"ר זקנו רבי מאיר אבוחצירא זצוק"ל שהשבת כמוה כתמצית הנותנת טעם בכלי מלא מים, כך מוסיפה השבת טעם לשבח בכל השבוע. והכל כפי אופן הכנת האדם ומחשבותיו בשבת, כי אם ישמור האדם את מחשבותיו בקדושה ובטהרה, יהיה כל השבוע הבא עליו שבוע של התעלות בעבודת ה'. אולם אם ישחית את מחשבתו בדברים בטלים חס ושלום, יהיה השבוע נבוב מתוקן... יקח מכאן האדם לקח לעצמו לשמור את עצמו בשבת קודש ממחשבות פיגול.

רבי חיים יחיא סינוואני זצוק"ל - כ"ז אדר ה'תשל"ט (1979)

הצדיק המקובל רבי חיים יחיא סינוואני זצוק"ל מגדולי רבני תימן, נולד בט' תשרי ה'תרנ"ח (1898) בעיירה סנואן שבתימן לאביו רבי יחיא ממשפחת בידה. כבר מילדותו ניכר היה בנער הצעיר כי נכספה נפשו על לימוד התורה הקדושה, ובהגיעו לגיל י"ז קיבל סמיכת חכמים מאביו. למד תורה מפי הרבנים המקובלים רבי דוד יעיש חדאד, רבי שלמה בן יוסף טאביב ורבי יעיש קורין, שהכניסוהו אל הקודש פנימה לעסוק בתורת הקבלה. בשנת תרע"ט (1919) נסתלקו שני רבותיו לשמי מרומים, וזקני העדה ביקשוהו לכהן כראש אב"ד בסנואן, על אף ענוותנותו הרבה, נאות לבסוף לשאת על עצמו את התפקיד, והוא בן כ"ג שנים בלבד.

נוהג היה רבי חיים סינוואני לעבור בין העיירות בתימן, לדון ולהורות. כשהגיע לאחד הכפרים, ביקשוהו יהודי המקום שישעה מעט במקום על מנת לחזק את יהודי העיר ולכוון את צעירי הצאן. באותה שנה לא ירדו גשמים, והחקלאים ציפו לתקופת הסתיו וייחלו שגשמים ירוו את שדותיהם. הימים היו ימי אלול ורבי חיים ניעור בחצות הלילה יחד עם בני העיר לאמירת סליחות, ולתיקון חצות. כשהגיעו לאמירת "ג סליחות, תקע רבי חיים בשופרו וזיעזע את לב שומעיו. בשכנות ליהודים גרה ערביה שנחרדה מקול השופר המרטטי, הפיצה בין הערבים שתקיעת השופר של רבי חיים נועדה לעצור את גשמי

"כָּל חֶכֶם לֵב" החכמה הגדולה ביותר היא, שלא להתחכם יתר על המידה
כי אם "וַיַּעֲשֵׂוּ" - לקיים את אשר ציוה הבורא ללא כל חכמות... (פרדס יוסף)

מאמר החכם

לחם הפנים

שמח על המציאה הריחנית והטעימה שנומנה לו. משנכנסה שבת המלכה, רץ אותו יהודי ירא ה' אל בית הכנסת טרם יבוא המתפללים ויגדשו את המקום. הביט כה וכה ולא ראה את הלחמים שהניח, שמחה רבה הציפה את לבו. וכשחזר לביתו לאחר התפילה אמר לאשתו שחפצה אף היא לדעת האם נתקבל קרבנם לרצון 'שבח והודאה לק-ל יתברך, כי לא בזה ענות עני, וכבר קבל הלחם ואכלו חם' ומרוב רצונו הכן והטהור להשיביע את רצון קונו, דאג לזרזה על קיום המצוה ואמר לה 'למען השם יתברך, אל תתירשלי בעשיית הלחם והזהרי מאד! כי הואיל ואין בידני במה לכבדו, ואנו רואים שלחם זה ערב לו, חובה עלינו לעשות לו נחת רוח בעשייתו'. ומאז למשך תקופה הארוכה היו הוא ורעייתו מתמידים במצוה זו ביותר.

הימים חלפו ועברו. באחד מימי השישי, עמד רב הקהילה על הבימה בבית הכנסת וחזר על דרשתו. והנה הבחין באותו יהודי תמים שבא כמנהגו הטוב עם הלחמים וקרב אל היכל הקודש. והתחיל לסדר דבריו ותחינותיו כנהוג, ומרוב התלהבות והשמחה שהיה לו בעת שהיה מביא דורון זה לפני המקום, לא חש בנוכחותו של הרב... והרב החריש לו והביט, ראה ושמוע את כל מה שהאיש דיבר ועשה, וחרה לו מאד. קרא הרב אל היהודי ואמר לו 'שוטה, וכי בורא העולם אוכל ושותה? ודאי השמש לוקח את הלחמים הללו. ואתה סבור שהאלוקים הוא שמקבלם. עון גדול הוא לייחס גשמיות בק-ל יתברך, שאין לו דמות הגוף ואינו גוף'. תוך כדי דיבור נכנס השמש כמנהגו, לסדר את בית הכנסת ולקחת את הלחמים שהמתינו בעבורו מזה תקופה ארוכה. קרא אליו הרב ואמר לו 'תודה לפני איש זה, מי היה לוקח את שתי הלחם שהוא מביא בכל יום ששי להיכל הקודש?!'. והשמש הודה ולא בוש. כששמע האיש כן, פרץ בבכי מר ואמר 'רבי! מחל לי, טעיתי בהבנת דרשתך, חשבתי לעשות מצוה, ולא עלה בידי אלא עבירה. מבטיח אני לחדול ממנהגי זה'.

באותו היום הגיע שליח מיוחד אל רב הקהילה מאת האר"ל ואמר לו 'בשם הרב האלקי - לך וצו לבינתך, כי למחר בעת שהיה לך לדרוש - מות תמות. וכבר יצא הכרוז על זה'. נבהל הרב על הדבר, והלך אצל האר"ל ואש"ל 'מה פשעי ומה חטאי?'. השיב לו האר"ל 'שמעתי, לפי שבטלת נחת רוח שהיה לו להקב"ה, שמיום שחרב הבית לא היה לו נחת רוח לפניו כמו באותה שעה שאנוס זה היה מביא שתי הלחם בתמימות לבו ומקריבם לפני היכלו, וסבור היה שהש"ת קבלם ממנו. ומפני כך, שבטלת אותו מלהביאם, נגזר עליך מיתה בלי שום פתח הצלה לפניך'. הלך הרב בעל הדרוש ויצו לביתו. וביום שבת קודש, בשעה שהיה לו לדרוש, נפטר לבית עולמו, כאשר הגיד לו איש האלקים האר"ל.

ארץ ישראל היתה כאבן שואבת ליהודים רבים מבין האנוסים שברחו מציפורניה הארוכות והמאיימות של האינקוויזיציה האיזמית בספרד ובפורטוגל. אחרי נידודים הגיעו רבים מיהודים אלו אל המנוחה והנחלה בארץ הקודש, חלקם נדדו עד לגליל המערבי והתיישבו בעיר צפת, מתענגים על הקדושה האופפת את העיר המושפעת מנוכחותו של האר"י הקדוש. יהודים אלו היו מלאי יראת ה' ואהבת התורה, אך התקופה הארוכה בה נאלצו להסתיר את יהדותם נתנה בהם את אותותיה, הלכות פסוקות וידיעות רבות נעלמו מתודעתם. רב הקהילה שבא אף הוא מאחת מהקהילות הקדושות בארצות אלו, עשה ככל אשר ביכולתו להורות לבני קהילתו את הדרך הנכונה בעבודת ה'.

באחת השבתות נשא הרב את דרשתו בענין לחם הפנים, שהיה קרב במקדש מידי שבת בשבתו, הגדיל הרב לתאר לשומעי לקחו על גודל הנס שהיה בלחם על הפנים, על השפע הרב שבא לעם ישראל מהקרבנות. נאנח הרב, הצטער ואמר 'ועכשיו בעונותינו הרבים, אין לנו דבר מוכן כדי שיחול השפע גם על הבלתי מוכן'. יהודי תמים שנמנה אף הוא על קהילת אנוסי פורטוגל, היה מבין באי בית הכנסת הקבועים בצפת, דברי הרב שיצאו מנהמת ליבו נכנסו אל ליבו של האנוס ופעלו את פעולתם, הוא שב לביתו עצב ודואב על צערו כביכול של הקב"ה בחסרון לחם הפנים שהיה קרב במקדש. אולם לפתע אורו פניו עלה במחשבתו להקריב לפני היכל ה' שתי כיכרות לחם, אולי יתרצה הבורא ויקבלם מידו כעולה תמימה. מיד פנה אל אשתו כשנהרה של קדושה אופפת את כל כולו 'אבקש ממך אשתי היקרה, כי מידי ערב שבת תכניני שתי כיכרות לחם מקמח שנופה י"ג פעמים, ושיהיה נילוש בטהרה ועשוי ברוב תפארת כפי ידך הברוכה'. הסכימה הרעייה הכשרה, וכאשר ביקש, כן עשתה לו. בכל יום ששי הכינה האשה ברוחב ליבה ובמעשי ידיה להתפאר, שתי כיכרות לחם עשויים ומתוקנים היטב. לאחר חצות היום לקח אותו יהודי תמים את שתי כיכרות הלחם אל בית הכנסת. באותה העת היה בית הכנסת ריק מאנשים, הניח אותו יהודי את כיכרות הלחם לפני ההיכל, והיה מתפלל ומתחנן לפני הבורא יתברך כבן המתחטא אל אביו 'אנא רבון העולמים, קבל את הלחם הקרב להיכלך ברצון טוב, תאכלם ויערב ויבושם לך'. וכשדמעות ממלאות את עיניו, היה יוצא מבית הכנסת ופונה לביתו נרגש להמשיך בהכנות לקראת השבת. באותו יום ששי, דקות ספורות לאחר שאותו יהודי תמים עזב את בית הכנסת, נכנס השמש בצעד נמרץ לבית הכנסת במטרה לנקותו ולהכינו כראוי לכבוד שבת המלכה, לפתע צדו עיניו את שתי כיכרות הלחם הריחניות, ומבלי לדרוש ולחקור מהיכן באו ומי הביאם, לקחם לביתו

מראה

במקום מרוחק, משום שהיא מרכזת את קרני השמש לנקודה אחת. מראות נמצאות בשימוש במכשירים אופטיים. בטלסקופ לראיית גרמי השמים, נעשה שימוש במראה המרכזת את קרני האור ומחזירה אותן אל מראה נוספת. גודל המראה הנצבת בבסיס הטלסקופ משתנה בהתאם. **במצפה הכוכבים בהוואי שבארצות הברית** מגיעה המראה בבסיס - לקוטר של **עשר מטרים**. עקב הגודל והעומסים הנמצאים מעליה, נבנתה מראה זו **משלושים ושש משושי מראה**, הסדורים ופועלים יחד כמראה אחת. כל אחד מהמקטעים נשלט על ידי חיישנים ומנועים, המתאימים את מיקומו **פעמיים בשנה** ביחס למקטעים הצמודים לו.

ישנם מבוכי מראות מתעתעים ביותר, הגורמים להולכים בתוכם למבוכה של ממש. כתוצאה מהעמדת המראות בזוויות שונות, נראים המבקרים והחפצים מוכפלים שוב ושוב באין ספור השתקפויות, באופן הגורם לטעות באשר למיקומם האמיתי ולמיקומם של המבקרים האחרים. ההשתקפויות האין סופיות מביאות אותם לנסות לעלות על גבי מדרגות שבפועל נמצאות בקצה אחר של המבוכ, ויוצרות אשליה באשר להמשך מסלול הליכתם. ידוע בשם **המגיז ממוזריטש** שכל אדם צריך לראות את הזולת **כמראה** עברו. כשם שהראי משקף לעיניו את צדדי כיעורו, כך גם בראותו את חסרונות הזולת, עליו להבחין בהם גם אצל עצמו וללמוד מכך לסלקם...

"**ויַעַשׂ אֶת הַכִּיּוֹר נְחֹשֶׁת וְאֵת פְּנֵי נְחֹשֶׁת בְּמִרְאֵת הַצַּבָּאִת**" (לה, ה) הכיור נעשה ממראות העשויות נחושת מלוטשת, שהביאו נשות ישראל בנדבתן. המראה עשויה ממשטח מבריק המחזיר את קרני האור ומתוכו משתקף הנוף שממול. מראת זכוכית-כסף, עשויה ממשטח זכוכית, שצידו האחד מצופה בשכבת כסף או אלומיניום. הזכוכית מצופה בשיטה מיוחדת הנוצרת על ידי אידיו המתכת לתוך חלל ואקום, ובהליך חשמלי מוצמדים אדי המתכת בכיסוי אחיד ומושלם אל משטח הזכוכית. שיטה זו מאפשרת להשתמש בכמות קטנה מאוד של מתכת. על אף שמשמשים כיום גם במתכות שאינן כסף, עדיין קוראים לתהליך זה '**הכספה**'.

המראה הנפוצה והשמישה, היא **המראה השטוחה** המשקפת את בבואתו של העומד מולה באופן מדויק, מלבד היפוך בכיוון, כלומר, מה שנמצא בצד ימין יראה במראה בצד שמאל. **המראה הקמורה** משקפת מבט **פנורמי** ומגדילה את שדה הראיה. לעומתה, **המראה הקעורה** מרכזת את קרני האור המגיעות אליה, ואף להפך, מפזרת קרן אור מנקודה אחת לקרני אור רבות. במראה מסוג זה משתמשים בפנסים, מוקד האור היוצא ממרכז המראה מפוזר על ידי באינספור קרניים. ביכולתה של מראה קעורה לגרום לשריפה